

Besluit van de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur 10 april 2026, nr. RT-0000136054, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor de beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer (Tijdelijke vrijstelling voor de beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer, 2026)

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

handelende in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Curatio voor de beheersing van schurft (*Venturia* spp.) in de biologische teelt van appel en peer.

Artikel 2

Aan de vrijstelling bedoeld in artikel 1 zijn de in de bijlage bij dit besluit opgenomen voorschriften en beperkingen verbonden.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2026.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling voor de beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer, 2026.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze,

F. Wolf

Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT CURATIO (WERKZAME STOF KALKZWAVEL, 380 G/L)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als schimmelbestrijdingsmiddel door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden onder de vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsvoorwaarden:

Toepassingsgebied	Te bestrijden organisme	Dosering middel per toepassing	Maximale dosering middel per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Maximaal aantal liter middel per ha per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheids termijn in dagen
Appel (biologische teelt)	Schurft ¹	0,8%	8 L	4	32	5	30
Peer (biologische teelt)	Schurft ²	0,8%	8 L	4	32	5	30

¹ *Venturia inaequalis*

² *Venturia pyrina*

Toepassingsvoorwaarden

Artikel 1: koop

- De koop van dit middel, voor gebruik in overeenstemming met dit vrijstellingsbesluit, is verboden tenzij de koper voor de koop een melding doet bij een distributeur die is geregistreerd bij Stichting Certificatie Distributie in Gewasbeschermingsmiddelen, Stichting CDG.
- De koper verstrekt bij de melding:
 - Voor de controle door de Nederlandse Fruittelers Organisatie dat deze de gewassen teelt die in het Wettelijke gebruiksvoorschrift staan, de te behandelen oppervlakte en fruitgewas.
 - Voor de controle door de distributeur dat de koper kan voldoen aan de in dit Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) gestelde eisen ten aanzien van driftreductie.
 - Het SKL¹ keuringsrapport van de te gebruiken spuitapparatuur niet ouder dan 3 jaar, ofvoor spuitapparatuur niet ouder dan 3 jaar het aanschafbewijs.
 - Een ondertekende eigenverklaring overlegd waar verklaard wordt dat de te behandelen percelen beschikken over een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter.

Artikel 2: gebruik of voorhanden hebben

Het is verboden om dit middel voorhanden te hebben voor gebruik in de biologische teelt van appel en peer of in die teelten te gebruiken zonder aan de eisen te voldoen genoemd onder artikel 1.

Artikel 3: verkoop

Het is verboden dit middel te verkopen voor gebruik in de biologische teelt van appel en peer aan een koper die niet aantoont dat hij voldoet aan de eisen genoemd onder artikel 1. Verkoop vindt plaats volgens het regime van gecontroleerde distributie van de Stichting CDG.

Artikel 4: toepassing

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij, of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens).

¹ Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Landbouwkundig advies

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een landbouwkundig advies opgesteld bestaande uit (a) een onderbouwing van de noodsituatie op het gebied van gewasbescherming en (b) een advies over de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de door het Ctgb voorgeschreven risico reducerende maatregelen / restrictiezinnen.

2.1.1 Noodsituatie op het gebied van gewasbescherming

Gevaar

Schurft geeft zowel kwalitatieve als kwantitatieve schade. Bij bladaantasting vermindert de fotosynthese en kan er zelfs bladval optreden. Dit gaat ten koste van de productie. De directe schade is hoger, doordat vruchten worden aangetast. Op de vruchten veroorzaakt schurft dofte vlekken, aangetaste vruchten vallen in een lagere kwaliteitsklasse (industriefruit). Het niet kunnen bestrijden van een infectie zorgt niet alleen voor schade door aantasting, maar zorgt ook voor een hogere infectiedruk gedurende het seizoen door de vorming van conidiën op de aangetaste delen. Hierdoor wordt de periode waarin infectie kan ontstaan en de schade als gevolg van de infectie groter. Met het huidige pakket aan maatregelen en middelen, waarin alleen zwavel beperkt beschikbaar is, is een schimmel infectie niet af te weren en is schade door schurft onvermijdelijk. Afhankelijk van de weersomstandigheden in 2026 is het mogelijk dat de economische schade kan oplopen tot meer dan 50%.

Alternatieven

Maatregelen

Rassenkeuze en gezond uitgangsmateriaal zijn preventieve methoden om aantasting in de teelt zoveel mogelijk te voorkomen. Het BO onderzoek Groene gewasbescherming heeft laten zien dat met overkappingen schurft te beheersen is. De aanvrager heeft aangegeven dat deze maatregel economisch nog niet rendabel is en negatieve effecten heeft op andere ziekten en plagen. Deze maatregel wordt hierdoor op zeer beperkte schaal toegepast.

Een aantal maatregelen, zoals bladvertering en aangepaste snoei die standaard worden toegepast, kunnen de ziektedruk tijdens de teelt verlagen. Om overwintering van sporen te voorkomen is bladvertering noodzakelijk. Bladvertering kan worden versneld door bij droog weer de bladeren onder de boom te verwijderen en deze te versnipperen met de grasmaaier. Voor de bladvertering door regenwormen en micro-organismen is het belangrijk om geen koper-bladbemesting toe te passen. Monitoring en diverse advies- en waarschuwingssystemen ondersteunen telers met het bepalen van belangrijke momenten in de beheersing van schurft.

Toegelaten gewasbeschermingsmiddelen en goedgekeurde basisstoffen

Er zijn drie middelen op basis van zwavel toegestaan in de biologische teelt van appel en peer ter beheersing van schurft. Eén van deze middelen mag twee keer per jaar tot eind mei worden ingezet. Dit middel is toegelaten vóór de bloei en na de bloei. Een ander middel op basis van zwavel mag twee keer per jaar vanaf 1 mei tot eind juli worden ingezet. Het derde middel op basis van zwavel mag

afhankelijk van de dosis 2, 5, 6 of 10 keer per jaar tot eind juli ingezet worden. Dit middel is toegelaten vóór de bloei of tijdens en na de bloei. Middelen op basis van zwavel werken preventief, zijn onder koude weersomstandigheden minder werkzaam, regenen gemakkelijk van het blad en kunnen onder warme weersomstandigheden schade veroorzaken aan de vruchten waardoor zij van de boom vallen.

Een middel op basis van kalium-waterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van appel. Dit middel heeft overwegend een curatieve werking tegen schurft. De inzet van dit middel kan gewaschade geven in meerdere appelrassen. De toelatinghouder onderschrijft dit. De aanvrager geeft aan dat dit middel ondanks dit feit twee keer per jaar ingezet kan worden. Een ander middel op basis van kalium-waterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van pitvruchten. Dit middel is zachter voor het gewas, maar kan bij herhaaldelijk gebruik een lichtere bladstand geven. Dit middel werkt zowel preventief als curatief en regent ook makkelijk af. Het middel mag 6 keer per jaar toegepast worden.

Middelen op basis van laminarin hebben een toelating als elicitor van het zelfverdedigingsmechanisme in de biologische teelt van appel en peer. De middelen hebben een versterkende werking als het wordt toegevoegd aan standaard bespuitingen.

Middelen op basis van *Bacillus amyloliquefaciens* stam QST 713 zijn toegelaten in de biologische teelt van appel en peer tegen bacterievuur. Deze middelen hebben vooral in de zomerperiode een nevenwerking op schurft.

Een middel op basis van *Trichoderma atroviride* strain SC1 is eind 2025 toegelaten tegen schurft in de teelt van pitvruchten. Aanvrager geeft aan dat er momenteel geen kennis is over de werking van dit middel op schurft en dat het middel hierdoor nu nog geen rol kan spelen in de beheersing ervan.

De basisstof natriumwaterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van appel, maar kan volgens de aanvrager gewaschade geven. Aanvrager geeft aan dat de werking van de goedgekeurde basisstoffen *Salix cortex*, *Equisetum arvense* L., chitosan, chitosan hydrochloride en talk op schurft onvoldoende is aangetoond en/of niet praktisch toepasbaar zijn in de professionele teelt. Hoewel met een aantal belangrijke preventieve maatregelen de ziektedruk verlaagd kan worden, is onder ongunstige weersomstandigheden het middelenpakket onvoldoende effectief voor de beheersing van schurft.

Conclusie

- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende mogelijkheden tot beheersing van schurft.
- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.

De tijdelijke vrijstelling van Curatio voor het beheersen van schurft in de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de criteria voor een noodsituatie op het gebied van gewasbescherming.

2.1.2 Naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden

Naleefbaarheid

De NVWA heeft een inschatting gemaakt van de mate waarin de voorgeschreven risico reducerende maatregelen nageleefd zullen worden. De NVWA heeft dit gedaan op basis van informatie van de aanvrager, een inschatting van overwegingen van de teler om zich wel of niet aan de gebruiksvorschriften te houden en eerdere inspectieresultaten.

De naleefbaarheid van de voorgestelde toepassingsvoorwaarden in de praktijk wordt getoetst aan de technische naleefbaarheid, de naleefcijfers (toezicht) en de ingeschatte motivatie voor naleving.

De technische naleefbaarheid richt zich op de beschikbaarheid van de juiste apparatuur, het praktisch kunnen voldoen aan aanvullende voorwaarden zoals teeltvrije zones en de mogelijkheid om toepassingsvoorwaarden op de juiste wijze toe te kunnen toepassen.

De aanvrager schat in dat 50% van het areaal beschikt over een combinatie van DRT99 techniek en een teeltvrije zone van 4,50 meter. Deze inschatting van de aanvrager acht de NVWA realistisch gezien de beschikbaarheid van spuittechnieken waarmee aan DRT99 kan worden voldaan en de perceelsinrichting van deze teelten. In 2023 zijn zes biologische telers geïnspecteerd die Curatio hadden ingekocht bij een distributeur. De naleving van de drifteisen van de vrijstelling was 50%.

Of een teler de voorgeschreven voorwaarden zal naleven, is naar verwachting afhankelijk van de mate waarin een ziekte, plaag of onkruid beheerst kan worden en de economische schade die het mogelijk tot gevolg heeft. Er zijn diverse aspecten die het gedrag van de teler beïnvloeden, zoals de verwachte omvang van de economische schade, 'gemak', werkzaamheid of kosten. Van de telers die niet aan de eisen kunnen voldoen en te maken hebben met een grote aantasting door schurfft, zal een deel mogelijk toch Curatio gaan toepassen. Het is moeilijk te voorspellen hoeveel telers dit betreft.

De NVWA schat in dat de naleefbaarheid van de voorgestelde toepassingsvoorwaarden door de teler gemiddeld is.

Handhaafbaarheid

De mogelijkheden voor het uitoefenen van toezicht op de voorschriften bestaat uit bedrijfscontrole (administratief en fysiek achteraf) en toepassingscontrole (heterdaad).

De beschikbaarheid van de vereiste spuittechniek bij een teler is vast te stellen, echter het gebruik daarvan is alleen bij heterdaad vast te stellen. De vereiste teeltvrije zone van 4,5 m om het perceel is goed vast te stellen. De mogelijkheid om de vereiste combinatie van voorwaarden te voldoen kan bij inspectie van het perceel worden vastgesteld.

De NVWA schat in dat de mogelijkheid voor het uitoefenen van toezicht (handhaafbaarheid) matig is.

Curatio wordt al sinds 2017 (m.u.v. 2019) jaarlijks vrijgesteld. De NVWA heeft, in lijn met haar advisering de voorgaande jaren, zorgen over de naleving op basis van eerdere inspectieresultaten én omdat de inschatting is dat circa 50% van het areaal niet kan voldoen aan de gestelde voorwaarden. Na eventuele toekenning van deze vrijstelling zal de NVWA in 2026 gerichte inspecties doen om de naleving te monitoren.

Conclusie

De NVWA concludeert dat de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden matig is. Het niet naleven van wet- en regelgeving leidt tot risico's voor mens, dier en milieu.

Advies

Op basis van de beoordeling van de noodsituatie (gevaar voor de teelt en beschikbare alternatieven voor de teelt) en de verwachte naleefbaarheid en handhaafbaarheid adviseert de NVWA een vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Curatio in de biologische teelt van appel en peer wel te verlenen.

Daarnaast constateert de NVWA ten aanzien van de bijzondere omstandigheid dat er geen sprake meer is van een kortstondige overbrugging naar een reguliere oplossing. Vanuit het belang van de transitie naar een weerbaar teeltsysteem zoals beschreven in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is het gewenst dat de aanvrager op korte termijn inzet op alternatieven.

2.3 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te

beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot of de perceelgrens).

In verband met IPM geldt de volgende waarschuwingzin:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het College constateert dat na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inacht nemen van restrictiezinnen het risico verbonden aan de vrijstelling acceptabel is.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Curatio [kalkzwavel] in de biologische teelt van appel en peer te verlenen onder vermelding van de bovenvermelde risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen.

3 Overwegingen

Schurft is een teeltbedreigend probleem voor de biologische teelt van appel en peer. Zonder de vrijstelling van Curatio in de biologische teelt van appel en peer kan schurft op geen enkele andere redelijke wijze beheerst worden. Hierdoor wordt de doelmatige biologische teelt van appel en peer bedreigd.

De NVWA concludeert dat de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden matig is. Het niet naleven van wet- en regelgeving leidt tot risico's voor mens, dier en milieu. Curatio wordt al sinds 2017 (m.u.v. 2019) jaarlijks vrijgesteld. De NVWA heeft, in lijn met haar advisering de voorgaande jaren, zorgen over de naleving op basis van eerdere inspectieresultaten én omdat de inschatting is dat circa 50% van het areaal niet kan voldoen aan de gestelde voorwaarden. Na eventuele toekenning van deze vrijstelling zal de NVWA in 2026 gerichte inspecties doen om de naleving te monitoren.

Op basis van de beoordeling van de noodsituatie op het gebied van gewasbescherming en de beoordeling van de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de voorgeschreven risico reducerende maatregelen/restricties adviseert de NVWA een vrijstelling van Curatio in de biologische teelt van appel en peer te verlenen.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Curatio in de biologische teelt van appel en peer werd eerder verleend:

- 7 juli 2017, Staatscourant 11 juli 2017, nr. 39933;
- 19 april 2018, Staatscourant 4 mei 2018, nr. 24483;
- 31 maart 2020, Staatscourant 6 april 2020, nr. 19939;
- 1 februari 2021, Staatscourant 9 februari 2021, nr. 5928;
- 21 februari 2022, Staatscourant 1 maart 2022, nr. 5764;
- 1 maart 2023, Staatscourant 1 maart 2023, nr. 6961;
- 15 maart 2024, Staatscourant 15 maart 2024, nr. 7508;
- 3 maart 2025, Staatscourant 7 maart 2025, nr. 8973.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Curatio voor de beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2026.

*De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze*

F. Wolf

Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit